

Redakcja: Grzegorz Gil (dyrektor IEŚ), Anton Saifullayeu
(zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji),
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztan, Damian Szacawa,
Agata Tatarenko

Nr 1624 (129/2026) | 25.05.2026

ISSN 2657-6996
© IEŚ

Robert Rajczyk

Korekta polityki Węgier wobec diaspory

Odpolitycznienie relacji z diasporą w państwach sąsiednich, audyt dotacji oraz weryfikacja procedur związanych z głosowaniem korespondencyjnym to wizja współpracy nowego węgierskiego rządu z rodakami mieszkającymi w Ukrainie, Słowacji, Rumunii i Serbii. Ochrona praw mniejszości węgierskiej nie tylko determinuje relacje dwustronne Węgier z tymi państwami, ale również ma istotne znaczenie dla polityki wewnętrznej Węgier.

Polityka wobec diaspory. Jeszcze przed objęciem urzędu premiera Péter Magyar zaprosił do Budapesztu liderów węgierskich organizacji reprezentujących diaspory w Rumunii, Serbii oraz Słowacji i zapewnił ich o kontynuacji wsparcia ze strony państwa węgierskiego. Przewodniczący rządzącej partii Szacunek i Wolność (*Tisztelet és Szabadság*, TISZA) zapowiedział jednocześnie audyt dotacji przekazanych organizacjom mniejszościowym w ostatniej dekadzie i podkreślił znaczenie odpolitycznienia wzajemnych relacji. Chodzi przede wszystkim o zmiany w zakresie transparentności i efektywności wydawanych pieniędzy¹, w tym m.in. na działania wspierające polityczną agendę Fidesz-KDNP. Zastrzeżenia budzi również zaangażowanie organizacji mniejszościowych w rejestrowanie wyborców do udziału w wyborach oraz dostarczanie wypełnionych kart do głosowania do węgierskich placówek dyplomatycznych. Ta ostatnia kwestia niesie ze sobą ryzyko nieprawidłowości w związku z możliwością oddawania głosów w imieniu zmarłych oraz naruszeniem tajności głosowania, gdyż karta do głosowania nie była wypełniana w lokalu wyborczym. Według zapowiedzi P. Magyara przedmiotem audytu będą również ewentualne nieprawidłowości podczas głosowania korespondencyjnego.

Kwestia mniejszości węgierskiej na Słowacji. Determinantą obecnych relacji węgiersko-słowackich pozostaje kontrowersyjna nowelizacja kodeksu karnego, która od grudnia 2025 r. penalizuje na Słowacji kwestionowanie tzw. dekretów Beneša ([„Komentarze IEŚ”, nr 1518](#)). Rząd Viktora Orbána unikał otwartej konfrontacji z premierem Słowacji Robertem Fico, traktując szefa słowackiego rządu jako sojusznika na forum UE ([„Komentarze IEŚ”, nr 1182](#)). Nowy gabinet Pétera Magyara uzależnił natomiast kształt dwustronnych stosunków od uchylenia kontrowersyjnej nowelizacji słowackiego kodeksu karnego i gwarancji niewywłaszczenia na podstawie tzw. dekretów Beneša gruntów należących do obywateli Słowacji pochodzenia węgierskiego².

Węgrzy w Ukrainie. Zagwarantowanie praw mniejszości węgierskiej to także warunek otwarcia nowego rozdziału w stosunkach węgiersko-ukraińskich. Péter Magyar deklaruje gotowość do spotkania z prezydentem Ukrainy na początku czerwca w Berehowie (Beregszász) w sprawie poprawy sytuacji ok. 80 tys. Węgrów na Zakarpaciu. Wcześniej węgierski premier spotkał się z burmistrzem tego zamieszkanego w większości przez Węgrów miasta, Zoltánem Babjákiem. Péter Magyar wskazywał we wpisie na jednej z platform społecznościowych, że „na Ukrainie szkolnictwo wyższe pozostaje jednojęzyczne, a egzaminy maturalne odbywają się po ukraińsku [...] W administracji publicznej i życiu codziennym można używać wyłącznie języka ukraińskiego, a mniejszość węgierska nie może używać rodzimego języka nawet w miejscowościach zamieszkanymi w większości przez Węgrów”³. Strona

¹ Funkcjonowanie funduszu Gábora Bethlena (*Bethlen Gábor Alap*), który finansuje działalność diaspory, będzie przedmiotem dochodzenia sięgającego pięciu lat wstecz. Według premiera pieniądze otrzymywały stowarzyszenia nieistniejące lub założone tuż przed ogłoszeniem konkursów na finansowanie projektów.

² Według rządu w Bratysławie, Słowacki Fundusz Ziemi rejestruje istniejące prawa własnościowe państwa i nie nabywa nowych nieruchomości na podstawie tzw. dekretów Beneša, a także koryguje zaniedbania administracyjne okresu socjalizmu.

³ Por. <https://www.facebook.com/profile/100000733720126/search/?q=Babj%C3%A1k%20olt%C3%A1nt%20Beregsz%C3%A1sz%20polg%C3%A1rmester%C3%A9t> [23.05.2026].

ukraińska twierdzi, że opracowała plan działania mający na celu uregulowanie sytuacji prawnej mniejszości narodowych, który spełnia wymogi ustawodawstwa Unii Europejskiej w tym zakresie.

Diaspora w Rumunii. Dotychczasowa działalność Demokratycznego Związku Węgrów w Rumunii (*Romániai Magyar Demokrata Szövetség*, RMDSZ), który reprezentuje największą mniejszość narodową w tym państwie, zdominowana była przez bardzo bliską współpracę polityczną z poprzednią koalicją rządową na Węgrzech. Potwierdza to raport przygotowany przez Ruch na rzecz Równości w Siedmiogrodzie (*Egyenlőbb Erdélyért Mozgalom*), uwzględniający m.in. kwestię zaangażowania RMDSZ w kampanię wyborczą po stronie Fidesz-KDNP⁴. Ideowo zunifikowane relacje Fidesz-RMDSZ były przedmiotem spotkania Pétera Magyara z Kelemenem Hunorem, przewodniczącym RMDSZ, które zorganizowano w Budapeszcie kilka dni po kwietniowych wyborach parlamentarnych. Według P. Magyara lider RMDSZ miał go zapewnić, że organizacja mniejszościowa nie będzie angażowała się w rywalizację partyjną na Węgrzech. Obserwowana alienacja RMDSZ od społeczności, którą ma reprezentować, na rzecz nieformalnego politycznego sojuszu z Fidesz-KDNP uruchomiła nową inicjatywę polityczną, stawiającą się w opozycji do Demokratycznego Związku Węgrów w Rumunii. István Káta, twórca sieci wolontariuszy tzw. Wysp TISZA (*Tisza Szigetek*) w Siedmiogrodzie, ogłosił utworzenie Rumuńskiej Partii Jedności Węgierskiej (*Romániai Magyar Egységpárt*, RMEP).

Mniejszość węgierska w Serbii. Alternacja władzy politycznej na Węgrzech doprowadziła także do przełamania monopolu Węgierskiego Związku Wojwodiny (*Vajdasági Magyar Szövetség*, VMSZ), kierowanego przez Bálinta Pásztora, na reprezentowanie mniejszości węgierskiej w Serbii. Dwa tygodnie po wyborach na Węgrzech, utworzono Węgierski Początek Wojwodiny (*Vajdasági Magyar Újrakezdes*, VMU) – koalicję Węgierskiego Plenum Wojwodiny (*Vajdasági Magyar Plénium*, VMP), Ruchu Węgierskiego (*Magyar Mozgalom*, MM) i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, m.in. społeczności Wysp TISZA (*Vajdasági Tisza Szigetek Közösségi Tér*, VTSKT). Podczas spotkania z prezesem VMSZ w Budapeszcie 27 kwietnia 2026 r. Péter Magyar jako niedopuszczalną określił promocję agendy politycznej Fidesz-KDNP przez prasę VMSZ, którego lider aktywnie włączył się w kampanię wyborczą poprzedniej koalicji rządowej na Węgrzech. Obecny szef węgierskiego rządu oczekuje fundamentalnych zmian w zakresie przejrzystości i efektywności wykorzystania dotacji dla węgierskiej diaspory.

Komentarz. W okresie kampanii wyborczej lider opozycyjnej wówczas partii TISZA próbował dyskutować kontrowersyjne działania polityczne Fidesz-KDNP wobec diaspory w Rumunii i Słowacji⁵. Ze względu na dominującą pozycję Fidesz-KDNP w relacjach z diasporą, dotychczasowa koalicja rządowa, dzięki głosom korespondencyjnym oddawanym na listę krajową, zdobyła jeden mandat w wyborach z 12 kwietnia 2026 r.⁶ Głosowaniu korespondencyjnemu towarzyszy jednak ryzyko nadużyć. Według badań, jedynie 35% Węgrów opowiada się za pozbawieniem praw wyborczych rodaków mieszkających za granicą, z kolei 28% utrzymałoby je w obecnej formie, a 35% popiera modyfikacje obowiązujących rozwiązań⁷. Jedną ze zmian mogłaby dotyczyć utworzenia dodatkowego okręgu wyborczego, w którym Węgrzy z zagranicy bez adresu zameldowania na Węgrzech wybieraliby reprezentację diaspory.

Współpraca ze środowiskami mniejszości węgierskiej w państwach sąsiednich stanowi ważny element polityki nowego rządu, o czym świadczą spotkania Pétera Magyara z liderami organizacji mniejszościowych, zorganizowane jeszcze przed formalnym objęciem urzędu premiera. W tym kontekście szczególnego znaczenia

⁴ Szerzej na ten temat zob. <https://transtex.ro/kozelet/2026/05/01/egyenlobb-erdelyert-mozgalom-jelentes-levelszavazas-kiss-tamas-toro-tibor-kiss-anna> [23.05.2026].

⁵ Celem było pozyskanie prawnicowego wyborcy rozczarowanego poparciem V. Orbána dla nacjonalistycznego kandydata na prezydenta Rumunii George Simiona – wbrew stanowisku RMDSZ – czy też obraźliwymi wypowiedziami ze strony ówczesnego ministra transportu i budownictwa pod adresem mniejszości romskiej na Węgrzech oraz wytypowanej przez partię TISZA do parlamentu kandydatki pochodzenia słowackiego.

⁶ Zob. https://politicalcapital.hu/konyvtar.php?article_read=1&article_id=3683 [24.05.2026].

⁷ Zob. https://politicalcapital.hu/hireink.php?article_read=1&article_id=3672&fbclid=IwY2xjawRweLtleHRuA2FbQixMABicmlkETBrZHZ4Zlp2VTFCZFVpOXBjc3J0YwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHgDdYhrVURwr7OngXnKqws6KxT5PRDIddO-HGWOqaVACZJ-jGSjPrpyR7cVv_aem_yow5LeUw92OE8nE5vhXrSQ [24.05.2026].

w polityce zagranicznej nabierają relacje węgiersko-słowackie oraz węgiersko-ukraińskie. Stanowcza krytyka ze strony szefa węgierskiego rządu tzw. dekretów Beneša i ustawy penalizującej ich kwestionowanie dowodzi, iż Péter Magyar skłonny jest używać konfrontacyjnej narracji wobec rządu Roberta Fico, który prawdopodobnie zamierza wykorzystać antywęgierską retorykę w zaplanowanych w 2027 r. wyborach parlamentarnych na Słowacji, przy czym taki konflikt nie będzie miał charakteru etnicznego. Z kolei zdecydowana obrona praw mniejszości węgierskiej w Ukrainie i współpraca z polityczną reprezentacją diaspory w pozostałych państwach sąsiednich – w tym z nowymi inicjatywami politycznymi – sprzyjać będzie umacnianiu pozycji TISZA na węgierskiej scenie politycznej jako rzecznika Węgrów mieszkających za granicą.